

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudkyň Mgr. Daniely Zemanové a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci žalobkyně: **Z. S.**, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 1292/25, Praha 5, proti rozhodnutí žalované ze dne 18. 1. 2011, č. j. 696 218 7199/315-EH, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 25. 9. 2012, č. j. 1 Ad 19/2011 - 84,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Průběh řízení

[1.] Rozhodnutím ze dne 18. 1. 2011, č. j. 696 218 7199/315-EH, žalovaná zamítla žádost žalobkyně o plný invalidní důchod. Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně žalobu k Městskému soudu v Praze (dále jen „městský soud“). Ten ji rozsudkem ze dne 11. 10. 2011, č. j. 1 Ad 19/2011 - 51, zamítl. Proti tomuto rozsudku podala žalobkyně kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu. Ten ji rozsudkem ze dne 19. 7. 2012, č. j. 4 Ads 42/2012 - 30, zamítl.

[2.] Podáním ze dne 11. 9. 2012, doručeným městskému soudu dne 14. 9. 2012, žalobkyně požádala o ustanovení právního zástupce pro podání mimořádného opravného prostředku a ústavní stížnosti proti citovanému rozsudku Nejvyššího správního soudu. Městský soud usnesením ze dne 25. 9. 2012, č. j. 1 Ad 19/2011 - 84, žalobkyni právního zástupce neustanovil s odůvodněním, že správní soudy mají pravomoc ustanovit právního zástupce pouze pro řízení ve správním soudnictví, nikoliv však pro samostatné řízení o ústavní stížnosti.

[3.] Proti tomuto rozhodnutí městského soudu žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) nyní brojí včasnou kasační stížností.

II. Obsah kasační stížnosti

[4.] Třebaže stěžovatelka považuje své podání za odvolání proti napadenému usnesení, Nejvyšší správní soud jej podle jeho obsahu posoudil jako kasační stížnost. V ní stěžovatelka napadá neustanovení zástupce pro podání mimořádného opravného prostředku a ústavní stížnosti proti citovanému rozsudku Nejvyššího správního soudu. Nesouhlasí tedy s názorem městského soudu, že správní soudy nemají pravomoc určit právního zástupce pro řízení o ústavní stížnosti.

III. Vyjádření ke kasační stížnosti

[5.] Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

IV. Posouzení důvodnosti kasační stížnosti

[6.] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil přípustnost kasační stížnosti ve světle formálních náležitostí na ni kladených soudním řádem správním. Dospěl k závěru, že kasační stížnost byla podána včas osobou k tomu oprávněnou, která byla účastníkem řízení, z něhož napadené rozhodnutí vzešlo [§ 102 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“)]. Vzhledem k tomu, že stěžovatelka podává kasační stížnost proti usnesení městského soudu, jímž byl odmítnut její návrh na ustanovení zástupce, jedná se o kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.

[7.] Stěžovatelka nesplňuje podmínku povinného zastoupení v řízení o kasační stížnosti podle § 105 odst. 2 s. ř. s., což však dle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu v posuzovaném případě není nutné. Nejvyšší správní soud totiž konstatoval, že „*v řízení u Nejvyššího správního soudu o kasační stížnosti proti usnesení krajského soudu o zamítnutí návrhu na ustanovení zástupce žalobci není důvodem pro odmítnutí kasační stížnosti nedostatek právního zastoupení*“ (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 4. 2004, č. j. 6 Azs 27/2004 - 41, publikovaný pod č. 486/2005 Sb. NSS; všechna citovaná rozhodnutí NSS jsou dostupná na www.nssoud.cz) a že by „*opětovné trvání [...] na podmínce povinného zastoupení ve svém důsledku znamenalo jen další řetězení téhož problému, což by popíralo smysl samotného řízení, a zároveň by nesvědčilo ani zásadě hospodárnosti a rychlosti řízení*“ (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 9. 2007, č. j. 9 As 43/2007 - 77). Kasační stížnost je tedy přípustná.

[8.] Důvodnost kasační stížnosti posoudil Nejvyšší správní soud v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž je povinen přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

[9.] Kasační stížnost není důvodná.

[10.] Protože z podání stěžovatelky přímo neplyne, zda pod slovním spojením „mimořádný opravný prostředek a ústavní stížnost“ myslí pouze ústavní stížnost jako speciální prostředek k ochraně proti zásahu orgánů veřejné moci do ústavně zaručených základních práv a svobod podle čl. 87 odst. 1 písm. d) ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústavy České republiky, nebo i jiné opravné prostředky, Nejvyšší správní soud zvážil obojí, aby tak stěžovatelce poskytl nejvyšší možnou ochranu.

[11.] Opravné prostředky v řízení před správními soudy připadají v úvahu dva: kasační stížnost (§ 102 a násl. s. ř. s.) a obnova řízení (§ 111 a násl. s. ř. s.). Definuje-li soudní řád správní kasační stížnost jako opravný prostředek proti pravomocnému rozhodnutí krajského soudu, z povahy věci je zřejmé, že není možné brojit kasační stížností proti rozhodnutí Nejvyššího správního soudu. Stejně tak není přípustná ani obnova řízení, protože ji § 114 odst. 2 s. ř. s. proti rozhodnutí o kasační stížnosti výslovně vylučuje. Ani kasační stížnost, ani obnova řízení tedy nejsou přípustné, na což byla stěžovatelka ostatně upozorněna v poučení rozsudku Nejvyššího správního soudu, který chce napadnout. Podání opravných prostředků v rámci správního soudnictví by tedy zjevně nemohlo být úspěšné (§ 36 odst. 3 s. ř. s.) a městský soud nepochybil, pokud jí zástupce neustanovil.

[12.] Co se týče ustanovení právního zástupce pro podání ústavní stížnosti, Nejvyšší správní soud setrval na své předchozí judikatuře (srovnej např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 7. 2009, č. j. 7 As 47/2009 - 16). Podle ní ustanovení advokáta soudem ve správním soudnictví připadá v úvahu jen pro ta řízení, která mohou probíhat v rámci správního soudnictví, resp. pro účely přípravy zahájení takových řízení (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 9. 2006, č. j. 2 As 2/2006 - 50, publikovaný pod č. 1011/2007 Sb. NSS).

[13.] Správní soudy nemají pravomoc, aby rozhodovaly o ustanovení zástupce pro účely řízení o ústavní stížnosti, a to ani pro účely pouhého podání ústavní stížnosti, neboť již samotná příprava, sepsání a podání ústavní stížnosti je součástí řízení o ní, nikoli součástí jakéhokoli tomu předcházejícího řízení, např. před správními soudy. Uvedený závěr vyplývá z konstantní judikatury Ústavního soudu. Např. v usnesení ze dne 23. 9. 2004, sp. zn. Pl. ÚS 44/04 (dostupné na nalus.usoud.cz), Ústavní soud uvedl, že *„povinnost být v řízení zastoupen se vztahuje na celé řízení, včetně sepsání samotné ústavní stížnosti. Nelze se domnívat, že tento úkon není součástí řízení před Ústavním soudem, ba právě naopak, je to prakticky nejdůležitější část řízení [...]“*. K obdobnému názoru ostatně ústavní soud dospěl už dříve (srov. usnesení ze dne 17. 2. 1998, sp. zn. II. ÚS 141/97, sv. 10/1998, č. 12, str. 377 Sb. ÚS, dostupné na nalus.usoud.cz)

[14.] I k této otázce tak lze uzavřít, že městský soud posoudil věc správně. Nepochybil ani tím, že stěžovatelce neustanovil právního zástupce pro řízení o ústavní stížnosti. K takovému kroku totiž není zákonem oprávněn.

[15.] Nad rámec uvedeného Nejvyšší správní soud zvažil, jaké možnosti má stěžovatelka k tomu, aby se jí dostalo právního zastoupení pro podání ústavní stížnosti. Protože správní soudy z výše uvedených důvodů právního zástupce určovat nemohou a Ústavní soud setrává na názoru, že sám je též určit nemůže, dovodil Ústavní soud ve své judikatuře, že dostatečně účinným postupem je určení advokáta stěžovateli Českou advokátní komorou. V případě, že stěžovatelka bude trvat na podání ústavní stížnosti a nebude mít možnost si advokáta obstarat sama, musí se obrátit na Českou advokátní komoru a požádat o určení advokáta jí, přičemž samozřejmě musí splnit podmínky, za kterých jediné lze advokáta ustanovit (viz § 18 odst. 2 zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii). K tomu Nejvyšší správní soud připomíná, že pro podání ústavní stížnosti platí lhůta dvou měsíců od doručení rozsudku Nejvyššího správního soudu, který chce stěžovatelka napadnout (§ 72 odst. 3 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu), při jejím zmeškání bude ústavní stížnost odmítnuta (§ 43 odst. 1 písm. b) zákona o Ústavním soudu).

V. Závěr

[16.] Nejvyšší správní soud proto ze všech výše uvedených důvodů kasační stížnost podle § 110 odst. 1, poslední věty, s. ř. s. zamítl jako nedůvodnou.

[17.] O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s. Stěžovatelka neměla ve věci úspěch a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení; žalované v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nevznikly.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 9. ledna 2013

JUDr. Radan Malík
předseda senátu